

Sygn. akt IV C 1448/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR (del.) Robert Masznicz

Protokolant: sekretarz sądowy Kamila Osica

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

przeciwko samodzielnemu publicznemu zakładowi opieki zdrowotnej pod nazwą

Szpital (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

1) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 82.869,06 zł (osiemdziesiąt dwa tysiące osiemset sześćdziesiąt dziewięć złotych 06/100) wraz z odsetkami liczonymi w następujący sposób:

a) od kwoty 587,52 zł (pięćset osiemdziesiąt siedem złotych 52/100) od dnia 23 listopada 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. z odsetkami ustawowymi, zaś od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 30 maja 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;

b) od kwoty 2.451,60 zł (dwa tysiące czterysta pięćdziesiąt jeden złotych 60/100) od dnia 28 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. z odsetkami ustawowymi, zaś od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 30 maja 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych oraz dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 1.598,08 zł (tysiąc pięćset dziewięćdziesiąt cztery złote 08/100) od dnia 31 maja 2016 r. do dnia zapłaty;

c) od kwoty 19.440,00 zł (dziewiętnaście tysięcy czterysta czterdzieści złotych) z odsetkami ustawowymi za dzień 31 grudnia 2015 r. , zaś od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;

d) od kwoty 4.644,00 zł (cztery tysiące sześćset czterdzieści cztery złote 00/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 13 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

e) od kwoty 587,52 zł (pięćset osiemdziesiąt siedem złotych 52/100) od dnia 13 stycznia 2016 r. do dnia 30 maja 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;

f) od kwoty 922,50 zł (dziewięćset dwadzieścia dwa złote 50/100) od dnia 19 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;

g) od kwoty 659,28 zł (sześćset pięćdziesiąt dziewięć złotych 28/100) od dnia 20 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;

h) od kwoty 19.440,00 zł (dziewiętnaście tysięcy czterysta czterdzieści złotych) od dnia 26 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;

i) od kwoty 1.507,68 zł (jeden tysiąc pięćset siedem złotych 68/100) od dnia 2 lutego 2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;

j) od kwoty 4.644,00 zł (cztery tysiące sześćset czterdzieści cztery złote 00/100) od dnia 2 lutego 2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;

k) od kwoty 270,00 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 3 lutego 2016 r. do dnia 30 maja 2016 r.;

l) od kwoty 19.440,00 zł (dziewiętnaście tysięcy czterysta czterdzieści złotych) od dnia 15 lutego 2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;

m) od kwoty 9.720,00 zł (dziewięć tysięcy siedemset dwadzieścia złotych 00/100) od dnia 23 lutego 2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych;

2) *umarza postępowanie co do:*

a) kwoty 1.445,04 zł należności głównej;

b) odsetek liczonych od kwoty 587,52 zł (pięćset osiemdziesiąt siedem złotych 52/100), opisanej w punkcie 1 lit. a pozwu oraz w punkcie 1 lit. a wyroku, w zakresie wykraczającym poza rozstrzygnięcie w punkcie 1 lit. a wyroku;

c) odsetek liczonych od kwoty 2.451,60 zł (dwa tysiące czterysta pięćdziesiąt jeden złotych 60/100), opisanej w punkcie 1 lit. b pozwu oraz w punkcie 1 lit. b wyroku w zakresie wykraczającym poza rozstrzygnięcie w punkcie 1 lit. b wyroku;

3) *oddala powództwo co do odsetek:*

a) od kwoty 587,52 zł (pięćset osiemdziesiąt siedem złotych 52/100), opisanej w punkcie 1 lit. e pozwu oraz w punkcie 1 lit. e wyroku, za okres po dniu 30 maja 2016 r.;

b) kwoty 270,00 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych 00/100), opisanej w punkcie 1 lit. k pozwu oraz w punkcie 1 lit. k wyroku za okres po dniu 30 maja 2016 r.;

4. *zasądza od pozwanego na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 11.433,00 zł (jedenaście tysięcy czterysta trzydzieści trzy złote 00/100), w tym kwotę 4.216,00 zł (cztery tysiące dwieście szesnaście złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów uiszczonej opłaty sądowej od pozwu oraz kwotę 7.217,00 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, obejmujących koszty wynagrodzenia pełnomocnika procesowego powiększone o koszty opłaty skarbowej od złożonego pełnomocnictwa procesowego.*

Sygn. akt IV C 1448/16

UZASADNIENIE WYROKU

Pozwem złożonym dnia 7 listopada 2016 r. (data wpływu) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. (powódka) wniosła o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, aby samodzielny zakład publicznej opieki zdrowotnej pod nazwą Szpital (...) z siedzibą

w W. (pozwany) zapłacił powodowi kwotę 84.314,10 zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych, liczonych od dnia wymagalności poszczególnych kwot wraz z kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazała, że strony łączyły umowy sprzedaży oraz że powódka wykonała terminowo i w całości składane przez pozwanego zamówienia, a także wystawiła z tego tytułu odpowiednie faktury, jednakże pozwany nie zapłacił jej z tego tytułu żadnej kwoty.

(pozew - k. 3 i n.)

W dniu 17 listopada 2016 r. referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zasądzając od pozwanego na rzecz powódki dochodzoną pozwem kwotę wraz z odpowiednimi odsetkami ustawowymi oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych oraz kwotę 6.471,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

(nakaz zapłaty - k. 36 i n.)

W dniu 8 grudnia 2016 r. (data nadania w urzędzie pocztowym) pozwany wniósł sprzeciw od wskazanego nakazu zapłaty, żądając uchylecia go w całości, skierowania sprawy na rozprawę oraz oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W przypadku nieuwzględnienia przez Sąd zarzutu przedwczesności powództwa, pozwany wniósł o oddalenie powództwa ponad kwotę 82.869,06 zł, oznaczenie sposobu wykonania zobowiązania w kwocie 82.869,06 zł, poprzez zapłatę zasądzonej kwoty w 4 miesięcznych ratach, płatnych na koniec danego miesiąca, począwszy od miesiąca następującego po dniu uprawomocnienia się orzeczenia oraz o odstąpienie od obciążania pozwanego kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego na podstawie art. k.p.c.

(sprzeciw - k. 42 i n.)

Na rozprawie w dniu 16 stycznia 2017 r. powódka zmodyfikowała powództwo w ten sposób, że:

- a) cofnęła powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 1.445,04 zł tytułem spłaty należności głównej;
- b) wniosła o zasądzenie od kwoty należności głównej w wysokości 587,52 zł wskazanej w punkcie 1 lit. a pozwu ustawowych odsetek od dnia 23 listopada 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 30 maja 2016 r.;
- c) wniosła o zasądzenie od kwoty należności głównej w wysokości 2.451,60 zł wskazanej w punkcie 1 lit. b pozwu ustawowych odsetek od dnia 28 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 30 maja 2016 r.;
- d) w zakresie roszczenia wskazanego w punkcie 1 lit. b pozwu wniosła o zasądzenie dalszych odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 1.594,08 zł od dnia 31 maja 2016 r. do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie powódka podtrzymała żądania pozwu i oponowała wnioskowi pozwanego o rozłożenie na raty dochodzonego świadczenia, jak również wnioskowi pozwanego o nieobciążanie pozwanego kosztami procesu.

(protokół rozprawy z dnia 16 stycznia 2017 r. – k. 63 i n.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej powódka zawarła pozwanym umowy oznaczone numerami następującymi:

1) numer (...) z dnia 8 kwietnia 2015 r.,

2) numer (...) z dnia 16 lipca 2015 r.

Przedmiot pierwszej umowy został oznaczony jako sprzedaż oraz dostawa. Zgodnie z umową powódka w terminie do 20 dni roboczych od dnia pisemnego lub telefonicznego potwierdzonego pisemnie złożenia zamówienia przez upoważnionego pracownika Sekcji (...) pozwanego miała dostarczyć pozwanemu odpowiednią część przedmiotu umowy. Umowa została zawarta na okres 12 miesięcy od dnia 8 kwietnia 2015 r. do dnia 7 kwietnia 2016 r., a następnie aneksem nr (...) z dnia 17 marca 2016 r. przedłużona do czasu wyczerpania jej wartości, nie dłużej jednak, niż do 7 kwietnia 2017 r. Powódka miała otrzymywać zapłatę za należności wynikające ze wskazanej umowy w drodze przelewu środków pieniężnych na wskazany w umowie rachunek bankowy w terminie 90 dni od dnia dokonania daty częściowej dostawy przedmiotu umowy potwierdzone protokołem i doręczeniu pozwanemu przez powoda faktury dotyczącej tej dostawy.

Przedmiotem drugiej umowy został oznaczony jako sprzedaż oraz dostawa. Powódka w terminie do 20 dni roboczych od dnia pisemnego lub telefonicznego potwierdzonego pisemnie złożenia zamówienia przez upoważnionego pracownika Sekcji (...) pozwanego miała dostarczyć pozwanemu odpowiednią część przedmiotu umowy. Umowa została zawarta na okres 12 miesięcy od dnia 16 lipca 2015 r. do dnia 15 lipca 2016 r. Powódka miała otrzymywać zapłatę za należności wynikające ze wskazanej umowy w drodze przelewu środków pieniężnych na wskazany w umowie rachunek bankowy w terminie 90 dni od daty wykonania dostawy i złożenia pozwanemu faktury.

(dowód: dokumenty umów oraz aneks - k. 46 i n.).

Z tytułu zawarcia oraz zrealizowania wskazanych umów powódka w okresie od dnia 23 września 2015 r. do dnia 24 listopada 2015 r. wystawiła pozwanemu faktury na łączną kwotę 84.314,10 zł.

(dowód: faktury – k. 17 i n.).

Dnia 30 maja 2016 r. pozwany dokonał przelewu środków pieniężnych na rachunek bankowy powódki na kwotę 1.445,04 zł. Jako tytuł przelewu oznaczył zapłatę za należności wynikające z faktur nr (...).

(dowód: potwierdzenie operacji na rachunku bankowym – k. 51).

Stan faktyczny nie był przedmiotem sporu między stronami i był potwierdzony kopiami dokumentów załączonych do pozwu i odpowiedzi na pozew, których rzetelności strony nie podważały. W takim stanie Sąd poczynił ustalenia faktyczne zgodnie z art. 229 i 230 oraz art. 245 Kodeksu postępowania cywilnego (k.p.c.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Powództwo jest uzasadnione i podlega ochronie przez zasądzenie świadczenia w części niezapłaconej przez pozwanego.

Postępowanie ulega umorzeniu w części, w jakiej powódka cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia.

Powództwo podlega natomiast oddaleniu w pozostałej części, tj. co do żądania zasądzenia odpowiednich odsetek za okres po dniu 30 maja 2016 r. od kwot z tych faktur, które w tej dacie były już opłacone.

Nieusprawiedliwione byłoby rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty lub odstąpienia od obciążania pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Podane rozstrzygnięcia wynikają z niżej objaśnionych podstaw prawnych.

W ustalonym stanie faktycznym, który nie był przedmiotem sporu, podstawą prawną rozstrzygnięcia są przepisy prawa cywilnego o zobowiązaniach umownych, w szczególności Kodeksu cywilnego (k.c.). Sąd Okręgowy ocenił, że

odpowiednie umowy były umowami sprzedaży (art. 535 k.c. i następne), a nie dostawy (art. 605 k.c. i następne), skoro powódka miała przenieść na pozwaną własność towarów i wydać te towary pozwanej, a z umowy i ustalonych okoliczności nie wynika, aby była wytwórcą tych towarów.

W każdym razie, umówionym świadczeniem wzajemnym pozwanego była zapłata uzgodnionej ceny w umówionych terminach.

W takim stanie skutki niewykonania odpowiednich umów oczywiście podlegają rygorom przewidzianym w art. 471 i n. k.c. w zw. z art. 487 i n. k.c. i przepisami związkowymi.

Pozwany bezspornie nie wykonał własnego zobowiązania poza zapłatą niektórych faktur na sumę 1445 zł.

Wbrew zarzutom pozwanego, zapis odpowiednich umów o treści „wszelkie spory rozstrzygane będą w pierwszej kolejności w drodze negocjacji” (§ 11), nie ma wpływu na wymagalność roszczenia w rozumieniu k.c., skoro zgodnie z art. 353¹ k.c. strony tak ukształtowały zobowiązanie, że świadczenie ceny miało następować w umówionych terminach (§ 5) i nie zostało zastrzeżone warunkiem (art. 89 k.c.) podjęcia przez powódkę negocjacji w razie wdania się w spór przez pozwanego.

Przywołany przepis § 11 odpowiednich umów oczywiście nie jest też zapisem na sąd polubowny lub inną klauzulą o podobnych skutkach w rozumieniu k.p.c.

W tym stanie, roszczenia powódki były oczywiście wymagalne przed datą wniesienia roszczenia, a pozwany oczywiście opóźniał się ze spełnieniem własnego świadczenia pieniężnego. W rezultacie zgodnie z art. 481 § 1 k.c. oraz art. 8 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych powódce należą się w takim wypadku umówione odsetki za opóźnienie oraz odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia wymagalności poszczególnych kwot.

Zgodnie z art. 451 § 1 k.c. dłużnik mający względem tego samego wierzyciela wiele długów może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić w ten sposób. Pozwany skorzystał z tej możliwości i dokonując dnia 30 maja 2016 r. płatności na rzecz powódki wskazał w tytule przelewu numery faktur, za które zapłacił, a które odpowiadały roszczeniom pozwu określonym w pozwie w punktach 1 lit. a, e oraz k.

Powódka zgodnie ze wskazaniem pozwanego zaliczyła zapłatę w odpowiedniej części na poczet należności określonej w pozwie w punkcie 1 lit. a. Natomiast w pozostałej części, wbrew wskazaniu pozwanego, powódka nie zaliczyła świadczenia na poczet należności określonej w pozwie w punkcie 1 lit. e i k, lecz świadczenia odpowiadające tym należnościom zaliczył na poczet innej wierzytelności, określonej w pozwie w punkcie 1 lit. b. Skutkiem tego błędu było niezasadne popieranie żądania dalszego naliczania po dniu 30 maja 2016 r. odsetek od kwot już zaspokojonych, tj. od należności wykazanych w pozwie w punkcie 1 lit. e i k, gdy odsetki z tego tytułu należą się powódce wyłącznie za okres do dnia 30 maja 2016 r., tj. do dnia odpowiedniej zapłaty.

Powódce oczywiście nie przysługiwało prawo wyboru co do zaliczenia zapłaty na poczet dowolnego z długów pozwanej. Zgodnie z art. 451 § 2 i 3 k.c. zaliczenie zapłaty na poczet długu najdawniej wymagalnego lub na poczet długu wybranego przez wierzyciela następuje wyłącznie w wypadkach, gdy dłużnik nie złożył w tym przedmiocie żadnego oświadczenia.

W takim stanie rzeczy Sąd Okręgowy oddalił powództwo w części niezasadnie popieranej, tj. co do:

a) odsetek od kwoty 587,52 zł wskazanej w punkcie 1 lit. e pozwu po dniu 30 maja 2016 r.

b) odsetek od kwoty 270,00 zł opisanej w punkcie 1 lit. k pozwu za okres po dniu 30 maja 2016 r.

Bezpodstawnie uchylając się od zapłaty, a następnie wdając się w nieuzasadniony spór sądowy, pozwany już doprowadził do faktycznego odroczenia spełnienia świadczenia o dalsze miesiące. W takim stanie, wnioskowane przez

pozwanego rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty z dalszym przesunięciem terminów płatności o cztery kolejne miesiące liczone od uprawomocnienia się wyroku byłoby nieusprawiedliwione okolicznościami sprawy i prowadziłoby do dalszego nieuzasadnionego odmawiania powódce możliwości zaspokojenia wymagalnego roszczenia.

Przewidziana w art. 320 k.p.c. możliwość rozłożenia na raty zasądzonego świadczenia ma charakter wyjątkowy i może być zastosowana jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach, jako że stanowi istotną ingerencję Sądu w ułożoną przez same strony treść stosunku cywilnoprawnego. Uprzywilejowanie pozwanego na zasadzie art. 320 k.p.c. powinno być uwarunkowane rozważeniem przez Sąd wszystkich okoliczności sprawy, w szczególności powinno uwzględniać uzasadniony interes powoda i nie może nastąpić z jego nieusprawiedliwionym pokrzywdzeniem.

Dlatego Sąd nie zastosował art. 320 k.p.c.

Zgodnie z art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. Sąd zasądził od przegranego pozwanego na rzecz powódki koszty procesu. Na zasądzoną z tego tytułu sumę 11.433,00 zł złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 4.216,00 zł, koszty wynagrodzenia pełnomocnika procesowego w kwocie 7.200,00 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika ustanowionego w osobie radcy prawnego określono według odpowiedniego rozporządzenia wykonawczego do ustawy o radcach prawnych, obowiązującego w chwili wszczęcia postępowania i nadal stosowanego w sprawie.

Nieusprawiedliwiony był wniosek pozwanego o odstąpienie od obciążania pozwanego obowiązkiem zwrócenia powódce kosztów procesu na podstawie art. 102 k.p.c. Powódka, który prawidłowo wykonała własne zobowiązanie, poniosła przecież wysokie i konieczne wydatki w długotrwałym procesie w celu dochodzenia roszczenia, którego wymagalności pozwany nie uznał także w toku postępowania.

Co więcej, poniesione w sprawie przez powódkę koszty sądowe uległy czterokrotnemu zwiększeniu z 1/4 opłaty stosunkowej od pozwu (koszty sądowe w postępowaniu upominawczym w razie uprawomocnienia się nakazu zapłaty) do pełnej opłaty stosunkowej wyłącznie wskutek zachowania procesowego pozwanego. Pozwany mógł zaniechać sprzeciwu od nakazu zapłaty i w odpowiedniej części zaspokoić roszczenie stwierdzone nakazem, Zgodnie z art. 79 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, taka postawa spowodowałaby zwrócenie powódce 3/4 opłaty od pozwu z rachunku Skarbu Państwa i istotnie ograniczyłaby poniesione przez powódkę nie tylko koszty sądowe, ale i koszty zastępstwa procesowego, gdyż stawki wynagrodzenia pełnomocnika procesowego są odpowiednio niższe w postępowaniu upominawczym. Skarżąc nakaz zapłaty, powód mógł wreszcie zawrzeć ugodę sądową co do zaspokojenia powódki ze skutkiem zwrócenia powódce połowy opłaty od pozwu z rachunku Skarbu Państwa zgodnie z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jak również ze skutkiem wzajemnego zniesienia kosztów procesu zgodnie z art. 104 k.p.c.

Z wielu możliwych postaw procesowych pozwany dokonał wyboru na rzecz zachowania powodującego istotne zwiększenie kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego po stronie powódki. W taki stanie, okoliczności, na które powoływał się pozwany, nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla przerzucenia wysokich kosztów nieuzasadnionego sporu na powódkę, która prawidłowo wykonała własne zobowiązanie. Stan majątkowy pozwanego może się zresztą w przyszłości poprawić, a pozwany odpowiada za zobowiązania wywołane kosztami procesu również swoim majątkiem przyszłym.

Z tych przyczyn i na podstawie przywołanych przepisów Sąd orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

(...)